

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie obwinionego adwokata O. Z.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

w dniu 25 września 2024 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

zażalenia obwinionego adwokata O. Z.

na zarządzenie wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury o

odmowie przyjęcia skargi obwinionego na orzeczenie Wyższego Sądu

Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 10 września 2022 r. sygn. akt [...]

na podstawie art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawa

o adwokaturze

p o s t a n o w i ł:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 10 września 2022 r.

sygn. akt [...] uchylił w całości orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej

[...] z dnia 4 kwietnia 2022 r. i przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania

sprawę dyscyplinarną obwinionego adwokata O. Z.

Od powyższego orzeczenia skargę w trybie art. 539a k.p.k. wywiódł obwiniony

adwokat O. Z.

Wiceprezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury zarządzeniem z dnia 24 sierpnia 2023 r. odmówił przyjęcia skargi jako wniesionej po terminie. W zarządzeniu wskazano, że obwiniony odebrał odpis orzeczenia w dniu 25 listopada 2022 r., zaś skargę nadał w dniu 12 grudnia 2022 r., a więc po upływie terminu siedmiodniowego przewidzianego na jej wniesienie.

Ze zarządzeniem tym nie zgodził się obwiniony. Zażaleniem datowanym na 4 listopada 2023 r. obwiniony zaskarżył wskazane zarządzenie w całości, podnosząc następujące zarzuty:

1. wskazał, że zaskarżone zarządzenie nie zostało mu poprawnie doręczone. Zostało wysłane na zły adres. Sąd II instancji adresował wskazane pismo na adres [...] S., gdy tymczasem jego kancelaria i adres do korespondencji to [...] J. Skarżący uznał, że doręczenie zaskarżonego zarządzenia było wadliwe („do złego miasta”), a zatem nieskuteczne;
2. brak wskazania w zarządzeniu jakiejkolwiek postawy prawnej odmowy przyjęcia skargi, co uniemożliwia skarżącemu poprawne sformułowanie zarzutu w zażaleniu i tym samym uniemożliwia kontrolę instancyjną tego zarządzenia;
3. brak wskazania podstawy prawnej i uzasadnienia rozstrzygnięcia zawartego w pkt IV zarządzenia, zgodnie z którym akta sprawy [...] mają zostać zwrócone do Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...]; zdaniem Skarżącego uniemożliwia mu to poprawne sformułowanie zarzutu w zażaleniu i tym samym uniemożliwia kontrolę instancyjną tego zarządzenia;
4. wadliwe ustalenie, że skarga na orzeczenie sądu odwoławczego z dnia 12 grudnia 2022 r. wpłynęła po terminie; również w tym zakresie zarządzenie nie wskazuje podstawy prawnej takiego ustalenia, nadto zaś skarżący nie został pouczone o terminie wniesienia skargi; brak pouczenia lub wadliwe pouczenie nie może nieść dla obwinionego negatywnych konsekwencji procesowych;

5. wadliwe rozstrzygnięcie w pkt III ppkt 5 zarządzenia, że odpis zaskarżonego zarządzenia należy doręczyć „Sądowi Dyscyplinarnemu Izby Adwokackiej [...]”, podczas gdy zarządzenie w pkt III ppkt 5 powinno wskazywać na Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej [...];
6. brak treści w pkt III zarządzenia;
7. wadliwe rozstrzygnięcie w pkt IV zarządzenia, bowiem akta sprawy powinny zostać zwrócone łącznie z aktami [...], a nie bez nich.

W dalszej części zażalenia (pkt 9-58) skarżący przytoczył zarzuty, które zostały zawarte w złożonej przez niego skardze na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 12 grudnia 2022 r. i dotyczą tej właśnie skargi. Szczegółowe przytaczanie treści tych zarzutów nie jest konieczne, bowiem w ogóle nie dotyczą one zaskarżonego zarządzenia i nie mają wpływu na treść rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W konkluzji skarżący wniósł o:

1. wstrzymanie przez Sąd Najwyższy wykonania zarządzenia Wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury zawartego w jego pkt IV, dotyczącego zwrotu akt sprawy [...] Sądowi Dyscyplinarnemu Izby Adwokackiej [...];
2. uchylenie zaskarżonego zarządzenia w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania;
3. zasądzenia od Izby Adwokackiej [...] na rzecz obwinionego adwokata O. Z. kosztów pomocy prawnej udzielonej obwinionemu przez obrońcę z wyboru w osobie adwokata A. Z. na etapach: dochodzenia przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym Izby Adwokackiej [...] (2 460 zł), postępowania przez Sędzią Dyscyplinarnym Izby Adwokackiej [...] (2 460 zł), a także przed Wyższym Sędzią Dyscyplinarnym Adwokatury oraz przed Sędzią Najwyższym;

4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w pkt 5 i 6 wniosków zażalenia;
5. sprostowanie orzeczenia Sądu I instancji w sposób wskazany w pkt 7, 8, 9 i 10 wniosków zażalenia;
6. zawiadomienie przez Sąd Najwyższy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez adwokata P. B. z art. 234 k.k. popełnionego na szkodę adwokata A. Z.

Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do najdonioślejszego procesowo zarzutu z pkt 4 zażalenia, w którym Skarżący wskazuje na wadliwość ustalenia, że wniesiona przez niego skarga na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 10 września 2022 r. została przez niego złożona po terminie. Zarzut ten jest chybiony. Wskazane orzeczenie zostało skarżącemu doręczone 25 listopada 2022 r. w J. Korespondencję w jego imieniu odebrał jego ojciec i zarazem obrońca adw. A. Z. (akta WSD, k. 45v). Zarówno obwiniony, jak i jego obrońca, prowadzą kancelarie adwokackie pod tym samym adresem. Niewątpliwie częściowo błędne oznaczenie adresu obwinionego (zamiast „ul. [...], [...] S.” powinno być „ul. [...], [...] J.”) nie spowodowało jednak, że przesyłka nie dotarła do obwinionego. Doręczenie przesyłki zapewne było spowodowane tym, że jakkolwiek nazwa miejscowości nie była prawidłowa, to jednak kod pocztowy wskazywał, że chodzi o miejscowość J., poza tym zgadzała się nazwa ulicy oraz numer budynku). Doręczenie tej przesyłki należało zatem uznać za skuteczne. Pozwala to uznać, że odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem został doręczony obwinionemu w dniu 25 listopada 2022 r. Zgodnie z treścią art. 539b § 1 k.p.k. stosowanego odpowiednio w postępowaniu dyscyplinarnym adwokatów na podstawie odesłania zawartego w art. 95n pkt 1 Prawa o adwokaturze, skargę na orzeczenie sądu odwoławczego wnosi się w terminie 7 dni od daty doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Termin ten upływał w dniu 2 grudnia 2022 r., zaś obwiniony złożył skargę w dniu 12 grudnia 2022 r. (akta WSD, k. 62), a więc po terminie przewidzianym na jej wniesienie.

Ponadto z protokołu rozprawy odwoławczej z dnia 10 września 2022 r., na której nastąpiło ogłoszenie orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, wynika, że „Sąd pouczył strony o sposobie zaskarżenia”, zatem skarżący wskazując na brak pouczenia, czyni to bezpodstawnie.

Z analogicznych powodów za chybiony należy uznać zarzut z pkt 1 zażalenia. Tak samo jak w przypadku skargi na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, również odpis zarządzenia o odmowie przyjęcia tej skargi został wysłany pod adres błędnie wskazujący nazwę miejscowości. Mimo to przesyłka do adresata dotarła (w imieniu obwinionego odebrał ją jego ojciec i zarazem obrońca, akta WSD k. 80) i doręczenie to było skuteczne.

Chybiony jest też zarzut z pkt 2 zażalenia. Choć faktycznie, sformułowania zawarte w zarządzeniu nie wskazują wprost podstawy prawnej rozstrzygnięć z pkt I tego zarządzenia, to podstawy te wynikają z obowiązujących przepisów. Zarządzenie o odmowie przyjęcia skargi na orzeczenie sądu odwoławczego jest wydawane na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawa o adwokaturze, zaś pewnym nieporozumieniem jest twierdzenie, że obwiniony, jako profesjonalista, wykonujący zawód adwokata, nie ma wiedzy ani możliwości doszukania się tej podstawy w obowiązujących przepisach.

Zarzuty z pkt 3, 5, 6 i 7 należy uznać w niniejszym postępowaniu za niedopuszczalne, bowiem dotyczą kwestii, które nie mogą zostać poddane kontroli instancyjnej w ramach instytucji zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia skargi na orzeczenie sądu odwoławczego, o której mowa w art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. Przedmiotem tej kontroli jest odmowa przyjęcia wymienionej skargi, nie zaś kwestie związane przekazywaniem akt w postępowaniu międzyinstancyjnym (zarzut z pkt 3 i 7), poprawnością doręczania odpisu tego zarządzenia innym podmiotom niż obwiniony (zarzut z pkt 5), czy też niedokładności noszące znamiona oczywistych omyłek pisarskich (zarzut z pkt 6). Jakkolwiek rozstrzygnięcia zawarte w zarządzeniu wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 24 sierpnia 2023 r. znalazły się w jednym dokumencie zatytułowanym „zarządzenie”, to jednak treści zawarte w pkt I, II i IV są

w istocie odrębnymi zarządzeniami, z których zaskarżeniu w drodze zażalenia podlega jedynie zarządzenie z pkt I.

Za niedopuszczalne należy również uznać zarzuty z pkt 9-58 zażalenia, które powielają tożsame zarzuty zawarte w skardze obwinionego na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury (akta WSD, k. 51-61) i nie dotyczą kwestii, które są przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu zażaleniowym.

Wobec tego, że zarzuty podniesione przez skarżącego okazały się chybione, a w części niedopuszczalne w niniejszym postępowaniu, zarządzenie Wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury należało utrzymać w mocy.

Odnosząc się do wniosków skarżącego:

1. o wstrzymanie przez Sąd Najwyższy wykonania zarządzenia Wiceprezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury zawartego w jego pkt IV, dotyczącego zwrotu akt sprawy [...] Sądowi Dyscyplinarnemu Izby Adwokackiej [...];
2. o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w pkt 5 i 6 wniosków zażalenia;
3. o sprostowanie orzeczenia Sądu I instancji w sposób wskazany w pkt 7, 8, 9 i 10 wniosków zażalenia;
4. o zasądzenie od Izby Adwokackiej [...] na rzecz obwinionego adwokata O. Z. kosztów pomocy prawnej udzielonej obwinionemu przez obrońcę z wyboru w osobie adwokata A. Z.;

należało uznać je za niedopuszczalne w niniejszym postępowaniu. Kwestie, których dotyczą powyższe wnioski, nie są przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na zarządzenie prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury o odmowie przyjęcia skargi na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury.

W odniesieniu do wniosku skarżącego o skierowanie przez Sąd Najwyższy zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa należy stwierdzić, że jeżeli obwiniony dysponuje wiarygodnymi dowodami, z których wynika, że zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, z własnej inicjatywy może zawiadomić organy powołane do ścigania przestępstw. Obowiązujące przepisy nie przewidują udziału (pośrednictwa) Sądu Najwyższego w tej procedurze.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[M. T.]

[ms]